

بررسی تحقق‌پذیری مدیریت یکپارچه سازمان‌های دولتی با رویکرد آینده‌نگاری مطالعه موردی: کلان‌شهر تهران**

سیدپویا میرمسعودی^۱، یوسفعلی زیاری^{۲*}، حمیدرضا جودکی^۳

۱. دانشجوی دکتری گروه جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، واحد بین‌الملل قشم، دانشگاه آزاد اسلامی، قشم، ایران

۲. دانشیار گروه جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

۳. استادیار گروه جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، واحد اسلامشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۱/۱۱/۱۵

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۱/۰۸/۱۵

چکیده

امروزه شهرها به خصوص کلان‌شهرها با مشکلات مختلف روبرو هستند که مدیریت شهری سنتی کارآمدی خود را از دست داده است. برای حل مشکلات و رسیدن به توسعه پایدار شهری نیازمند مدیریت یکپارچه شهری می‌باشد. تعدد مدیریت و ناهماهنگی سازمان‌های دولتی متولی امور شهر از مهم‌ترین چالش‌های مدیریت کلان‌شهر تهران است. هدف پژوهش حاضر بررسی تحقق‌پذیری مدیریت یکپارچه سازمان‌های دولتی کلان‌شهر تهران با رویکرد آینده‌نگاری می‌باشد پژوهش کاربردی - توسعه‌ای و روش آن توصیفی و تحلیلی است. جمع‌آوری داده‌ها با استفاده از مطالعات کتابخانه‌ای و میدانی است و جامعه آماری از گروه مدیران شهری و متخصصان مطالعات شهری تهران تشکیل شده‌اند. ماتریس براساس شاخص‌های آماری با دو بار چرخش داده‌ای از مطلوبیت و بهینه‌شدگی ۱۰۰ درصد برخوردار بوده که حاکی از روایی بالای پرسشنامه و پاسخ‌های آن است و آنچه از وضعیت صفحه پراکندگی عوامل مؤثر مدیریت یکپارچه سازمان‌های دولتی کلان‌شهر تهران می‌توان فهمید، وضعیت ناپایداری سیستم است. نتایج تحقیق بیانگر این است که شاخص‌های تأثیرگذار مدیریت یکپارچه سازمان‌های دولتی با رویکرد آینده‌نگاری در کلان‌شهر تهران، به ترتیب عبارتند از: کانون رهبری فراسازمانی، هماهنگی و تعامل بین سازمان‌ها، مشارکت سازمان‌ها و شهروندان، کارایی و اثربخشی و شفافیت و پاسخگویی می‌باشند. شاخص‌های تأثیرپذیر تأثیرگذار مدیریت یکپارچه سازمان‌های دولتی با رویکرد آینده‌نگاری در کلان‌شهر تهران، به ترتیب عبارتند از: پایداری اقتصادی، پایداری زیست محیطی می‌باشند.

کلید واژه‌ها: مدیریت یکپارچه شهری، سازمان‌های دولتی، آینده‌نگاری، کلان‌شهر تهران

* نویسنده عهده دار مکاتبات
Y.ziari@yahoo.com

** مقاله حاضر برگرفته از رساله دکتری آقای سیدپویا میرمسعودی به راهنمایی آقای دکتر یوسفعلی زیاری و مشاوره آقای دکتر حمیدرضا جودکی در دانشگاه آزاد اسلامی واحد بین‌الملل قشم می‌باشد.

مقدمه

شهر یک مجموعه زنده است و این مجموعه زنده باید به صورت یکپارچه اداره شود. امکان ندارد که به قسمتی از آن رسیدگی و قسمت‌های دیگر رها شود. اگر قسمتی از شهر توسط یک مجموعه و قسمت دیگر توسط مجموعه‌ای دیگر مجزا و مستقل از یکدیگر اداره شود این شهر بزودی می‌میرد و از بین می‌رود. امروزه با توجه به رشد و گسترش کالبدی فضایی و جمعیتی و نیز تعدد پیچیدگی مسائل و چالش‌های شهرها نیاز به مدیریت یکپارچه شهری برای اداره امور عمومی شهرها به ویژه کلان‌شهرها بیش از پیش روشن شده است.

تعدد موضوعات و سازمان‌های دخیل در امر برنامه‌ریزی به دلیل پیچیدگی ذاتی شهرها، برنامه‌ریزان و سیاست‌گذاران شهری را ناگزیر به اتخاذ رویه برنامه‌ریزی واحد و یکپارچه جهت هماهنگی بین اولویت‌ها و نیازهای مختلف این مداخله‌کنندگان می‌نماید. امروزه بیش از گذشته این نکته مورد تاکید قرار گرفته که برنامه‌ریزی شهری کارآمد و موثر و یکپارچه در بین نهادها و سازمان‌های دولتی و عمومی ضروری است.

امروزه در ایران علیرغم سابقه طولانی نهاد مدیریت شهری از جمله بلدیة هنوز شاهد تفرق مدیریت و تقسیم وظایف شهرداری‌ها در بین نهادهای متعدد دخیل در امر مدیریت شهری هستیم امروزه مشکلاتی مانند عدم شفافیت و تعیین تکلیف وظایف سازمان‌ها، حدود اختیارات و مسئولیت‌ها بین ارگان‌های اداره امور محلی، افزایش مسائل اجتماعی و عدم شفافیت مسئولیت و وظایف مربوطه، سطح پایین مشارکت مردم در امور شهرها موجب شده تا انگیزه‌های قوی در تمامی بخش‌های جامعه به منظور رسیدن به راه‌حل‌های عملی و موثر به وجود آید.

شهرداری و شورای اسلامی شهر به عنوان مدیریت غیردولتی و عمومی شهر دو رکن اصلی مدیریت شهری در ایران است. بجز این دو که وظیفه اصلی و قانونی آنها سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی در امور شهر می‌باشد. نهادهای دولتی دیگری وجود دارند که در سطح ملی، منطقه‌ای و محلی عمل نموده و وظایف و عملکرد آنها در ارتباط با شهر و مدیریت شهری می‌باشد. این نهادها به ترتیب میزان اثرگذاری و سطوح عملکردی عبارتند از: وزارت کشور، سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور وابسته به وزارت کشور، وزارت راه و شهرسازی، شورای عالی شهرسازی و معماری، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور که در حال حاضر تحت عنوان معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی و معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی است وزارت نیرو، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، سازمان نظام مهندسی ساختمان، سازمان حفاظت محیط زیست، وزارت فرهنگ و ارشاد، سازمان گردشگری، وزارت بازرگانی، وزارت صنایع و معادن و ... می‌باشد.

هدف اصلی تحقیق اتخاذ یک رویکرد کل‌نگرانه و طراحی ساز و کارهایی جهت پیگیری رویکرد مذکور در مدیریت شهری است که به منظور تحقق یکپارچگی، شناسایی عوامل موثر بر آن و تصرف در مدیریت شهری ضروری است. در پژوهش حاضر، شناسایی و بررسی یکپارچگی مدیریت شهری در سطح نهادهای دولتی و عمومی شهر تهران و بارویکرد گاری بر آن است تا روند آینده مدیریت یکپارچه کلان شهر تهران مشخص شده و در نهایت در جهت بهبود عملکرد آن گام برداشت.

بیان مساله

بررسی‌های آماری نشان می‌دهد در حالی که در سال ۱۹۵۰ تقریباً ۲۸٪ در حال حاضر ۵۰٪ جمعیت جهان در شهرها زندگی می‌کنند و با روند رو به رشد که در حال وقوع است در سال ۲۰۲۵ بیش از ۶۶٪ جمعیت جهان در شهرها زندگی خواهند نمود. این شهرنشینی شتابان به ویژه رشد کلان شهرها در کشورهای کمتر توسعه یافته پیامد مشکل آفرینی داشته است با توجه به رشد و گسترش کالبدی - فضایی و جمعیت و نیز تعدد و پیچیدگی مسائل و چالش‌های شهرها نیاز مدیریت یکپارچه شهری برای اداره امور عمومی شهرها پیش از پیش روشن است (Taqvaei and et al, 2009).

مدیریت یکپارچه شهری دیدگاهی است که براساس آن می‌توان نظرات و منافع مختلف و گاه متضاد گروه‌های بخش عمومی، خصوصی، تشکل‌های غیررسمی و افراد و خانوارها را در مورد توسعه شهر به سمت و سوی مشترکی رهنمون ساخت. مدیریت یکپارچه شهری گویای این است که در ماهیت پدیده‌های مختلف شهرها و مناطق شهری وجود دارد و بدون جامع‌نگری و یکپارچه‌سازی تصمیم‌ها و سیاست‌ها عوامل مختلف را هدایت کند. تعدد عوامل و نهادها در مدیریت شهری، نظام روابط قدرت میان این نهادها و قوانین و مقررات موجود از مهم‌ترین عواملی هستند که در عدم یکپارچگی مدیریت شهری موثرند (Chakrabarty, 2001).

در کشور ایران مدیریت شهری در اختیار ۲۵ ارگان است. ساختار شهری نامناسب هر روز مسائل پیچیده‌تری بر مشکلات شهرها افزوده است زیرا هر سازمانی با توجه به امکانات و بعدکاری خود به مسائل شهر نگاه نموده و دید جامعی وجود ندارد. این سازمان‌ها نیز ارتباطات زیادی با هم نداشته و در مسائل شهری با هم مشارکت مناسب ندارند. در حال حاضر در کنار شهرداری‌ها و شورای شهر به عنوان مدیریت غیردولتی و عمومی شهری که نقش مهمی در اداره امور شهر دارند سازمان‌ها، نهادها و شرکت‌های مدیریت دولتی شهری مختلفی هم چون آب و فاضلاب، برق، گاز، مخابرات، ثبت احوال، تربیت بدنی، فرهنگ و ارشاد اسلامی، بهزیستی و غیره به امر برنامه‌ریزی و ارائه خدمات مشغول هستند. این نوع مدیریت متفرق سبب دوباره کاری، انجام کارهای موازی و بعضاً از بین رفتن سرمایه‌های عمومی، ایجاد تشکیلات عریض و طویل دیوانی، ایجاد اصطحکاک و برخورد ادارات و ناهماهنگی در انجام وظایف و عدم مسئولیت‌پذیری می‌گردد (محمدی، ۱۳۸۷).

کلان‌شهر تهران از حدود چهار دهه عوامل مختلفی موجب توسعه فیزیکی و افزایش روابط و پیوندهای آن با منطقه پیرامونی خود شده و به تدریج منطقه عملکردی یا مجموعه شهری تهران را شکل داده است. برخی از این عوامل عبارتند از: افزایش طبیعی جمعیت، افزایش مهاجرت از روستا و شهرها به تهران، تصویب طرح جامع تهران و افزایش قیمت زمین در داخل محدوده طرح در نتیجه اسکان اقشار کم درآمد در اراضی پیرامونی. عوامل فوق موجب افزایش و پخش جمعیت و فعالیت و گسترش قلمروی منطقه کلان‌شهری تهران شده است. علیرغم آن که بیش از ۱۰۰ سال از برخورداری شهر تهران از نظام مدیریت شهری به سبک مدرن می‌گذرد اما به دلیل غلبه رویکرد تمرکزطلبانه دولت در اداره امور شهرها، شهرداری‌ها و شوراها هم‌چنان از جهت وظیفه تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری شهری از استقلال چندانی برخوردار نیست و به تبع آن سیاست‌گذاری‌های شهری کلان‌شهر تهران دستخوش تفرق‌ها متعدد سیاستی شده است. کلان‌شهر تهران توسط ۲۵ سازمان دولتی و غیردولتی اداره می‌گردد. تعدد نهادهای دولتی و حکومتی با قدرت سیاست‌گذاری در کلان‌شهر تهران، عدم انطباق

قلمرو سازمانی شهرداری و شورای شهر تهران، وجود عناصر تاثیرگذار بر سیاست‌گذاری شهر تهران همگی نشان‌دهنده وجود تفرق در مدیریت شهری هستند. تداخل مدیریت‌های دیگرشهری استقلال شهرداری را محدود کرده است. به طوری که نهادها و سازمان‌های مرتبط با مدیریت شهری: راه و شهرسازی، پست و دارایی، برق و مخابرات، آب و فاضلاب، فرهنگ و ارشاد، بهزیستی، ثبت و اسناد و... در سطح شهر وظایف خاص خود را در نظام مدیریت شهری بر عهده دارند که در هر تصمیمی برای اداره شهر باید به جایگاه و سهم آنان توجه شود. این تعدد مدیریتی در شهر تداخل وظایف، موازی کاری و تضادهایی را برای مدیریت اصلی شهر یعنی شهرداری ایجاد کرده و استقلال آن را محدود ساخته است. از اینرو ضرورت تحقق مدیریت یکپارچه شهری با تاکید بر نهادهای دولتی و عمومی در سال‌های اخیر مورد توجه مدیران و سیاست‌گذاران شهری قرار گرفته است.

براساس مطالب گفته شده هدف اصلی تحقیق حاضر بررسی تحقق‌پذیری مدیریت یکپارچه شهری با رویکرد نهادهای دولتی و عمومی در کلان‌شهر تهران با رویکرد آینده‌نگاری می‌باشد که در این بین سوال اصلی تحقیق عبارت است از این که شاخص‌های تاثیرپذیر و تاثیرگذار مدیریت یکپارچه سازمان‌های دولتی شهری کدامند؟

پیشینه تحقیق

خیری الراوی و شوروق سعدقاسم (۲۰۲۲) در تحقیفی تحت عنوان مدیریت شهری یکپارچه راه توسعه پایدار به این نتیجه رسیدند که مدیریت شهری نقش مهمی در تعیین سناریوهای اقتصادی اجتماعی و زیست محیطی دارد. همین طور عدم انطباق شاخص‌های مدیریت یکپارچه شهری در چارچوب مدیریت شهری فعلی را به اثبات رساندند.

زیاری و بهزادفر (۲۰۲۱) در مقاله‌ای تحت عنوان الگویی برای سیستم مدیریت یکپارچه توسعه شهری با استفاده از رویکرد برنامه‌ریزی شهری مطالعه موردی شهر بندرعباس به این نتیجه رسیدند که مهم‌ترین نقطه ضعف در این زمینه عدم آگاهی شهروندان از حقوق شهروندی و وظایف شهرداری‌ها و مهم‌ترین نقطه ضعف تهدید تاثیرخرده فرهنگ قومی بر شهر و درگیری‌های فرهنگی است. براساس این تحلیل مهم‌ترین اولویت توسعه و نهادینه‌سازی شیوه‌های مدیریت شهری حرکت به سمت مدیریت یکپارچه توسعه شهری است. شهابی و تکتّم (۲۰۲۰) در مقاله‌ای تحت عنوان مطالعه مقایسه‌ای نقش مدیریت شهری یکپارچه در توسعه اقتصاد محلی مطالعه موردی ایران و افریقای جنوبی به این نتیجه رسیدند که ایران در مقایسه با افریقای جنوبی در برخی از زمینه‌ها تمرکز رهبری وجود دارد مدیریت شهری دارای ضعف‌های عمده‌ای در تعدد مدیریت شهری عملکرد نسبت به شهروندان و عدم وجود اعتماد بین مدیران سازمان‌های شهری می‌باشد. اقتصاد محلی از نظر ایجاد برنامه‌های اقتصادی مولد و همچنین ارائه خدمات شهری روزانه برای افراد کم درآمد حائز اهمیت است. بنابراین دولت محلی و سیستم مدیریت شهری به ویژه در کشورهای مورد مطالعه بر توسعه اقتصاد محلی تاثیر دارد. در افریقای جنوبی مکانیسم و تصمیمات اقتصاد محلی به عهده مسئولان و مدیران محلی است در حالی که در ایران معمولاً جزء وظایف مدیریت محلی محسوب نمی‌شود.

ادوارد دو مدیروس و آرنو ون در زویت (۲۰۲۰) در مقاله‌ای تحت عنوان برنامه‌ریزی و حکم‌روایی شهری پایدار و یکپارچه در کلان‌شهر و شهرهای متوسط به بررسی فرایند طراحی و اجرای استراتژی‌های یکپارچه در شهرها پرداختند، و به این نتیجه رسیدند که اولویت با رویکردهای مشارکتی و شبکه‌های همکاری در شهرهای بارسلون و لیسبون می‌باشد. میر و آوریاکومب (۲۰۱۹) در تحقیقی تحت عنوان حکم‌روایی خوب شهری و توسعه پایداری شهری در کشورهای آفریقایی به این نتیجه رسیدند که حکم‌روایی خوب شهری پیش شرط کشورهای آفریقایی برای دستیابی به توسعه پایدار شهری می‌باشد.

ویلفرام (۲۰۱۷) در تحقیقی تحت عنوان جایگاه مناسب اجتماع محلی در موضوعات شهری بررسی دولت در نوآوری‌ها برای توسعه پایداری شهری در سئول به این نتیجه رسیدند که چهار مرحله‌ای که بر رویکرد شهرهای مردمی و پایدار موثر است: توانمندسازی، ظرفیت‌های شهری، گنجاندن نوآوری‌های اساسی در شهر و جدیدترین شیوه حکومتی.

اصلائی و همکاران (۱۴۰۱) در مقاله‌ای تحت عنوان تحلیل شاخص‌های موثر بر ایجاد نظام مدیریت یکپارچه شهری در یک شهر میراث جهان به این نتیجه رسیدند که با توجه به ضرایب مسیر ارتباط مستقیم و معناداری میان ابعاد مختلف یکپارچگی درون سازمانی، نهادی برنامه‌ای، ساختاری / قانونی، عمودی و میان‌سازمانی با مدیریت یکپارچه شهر یزد وجود دارد.

اربابی سیزواری و علیجانی (۱۴۰۰) در تحقیقی تحت عنوان تبیین جایگاه مدیریت یکپارچه شهری در تحقق مولفه‌های حکم‌روایی خوب به این نتیجه رسیدند که در کشورهای در حال توسعه با اصلاح و تغییر نظام‌های قانونی، مدیریتی و برنامه‌ریزی زمینه را برای تحقق مدیریت یکپارچه فراهم کرده و بستری برای برنامه‌ریزی و مدیریت در حل مسائل شهری به پیش می‌برد.

رهنمایی و همکاران (۱۴۰۰) در مقاله‌ای تحت عنوان بررسی یکپارچگی مدیریت کلان‌شهر تهران: چالش‌ها و راهبردها به این نتیجه رسیدند که مولفه‌های کسب درآمد شهرداری از طریق تراکم فروشی و ساخت و سازهای انبوه، توسعه بیش از حد صنایع در محدوده بلافصل شهری و تخطی از قوانین، تعدد مراکز تصمیم‌گیری در مسائل شهری و تداخل وظایف آنان، کمبود سرانه‌های فرهنگی و اجتماعی در اغلب مناطق شهری، رویکردهای سنتی در مواجهه با حل مشکلات زیرساختی و کالبدی شهر موثرترین عوامل در عدم تحقق یکپارچگی از دیدگاه مدیران و کارشناسان شهری شناسایی شده است. سنایی و همکاران (۱۴۰۰) در مقاله‌ای تحت عنوان ظرفیت‌شناسی تحقق‌پذیری مدیریت یکپارچه شهری با رویکرد آینده‌نگاری مطالعه موردی: کلان‌شهر تهران به این نتیجه رسیدند که وضعیت مدیریت یکپارچه در کلان‌شهر تهران در وضعیت مناسبی قرار ندارد. سناریوهای استخراج شده در باب مدیریت یکپارچه شهری تهران شامل سناریوهای طلایی، بحرانی و بینابین بوده‌اند. که بنا بر نظر کارشناسان امکان تحقق سناریو بحرانی در آینده تهران یکی از بدیل‌های آینده محسوب می‌شود. این سناریو بدترین حالت سناریو بوده و برای جلوگیری از تحقق سناریو بحرانی و تقویت روندهای گرایش این شهر به سمت بهبود مدیریت یکپارچه و تا حدی همسو شدن با سناریو طلایی پیشنهاد ارائه شده است.

مجیدرضا آشتیانی، رحیم سرور (۱۳۹۹) در مقاله‌ای تحت عنوان تحقق مدیریت یکپارچه شهری با تأکید بر نقش و قدرت بازیگران سطوح مختلف مدیریت شهری در شهر تهران نتایج نشان می‌دهد برای عوامل حکم‌روایی شهری و شرایط ساختاری - مدیریتی نشان‌دهنده مناسب بودن این دو عامل در زمینه تحقق مدیریت یکپارچه شهری است هم‌چنین نهادهای دولتی، شهرداری و شورای شهر بیشترین قدرت در سطوح تصمیم‌گیری مدیریت شهری و بیشترین تأثیرگذاری را بر تحقق مدیریت یکپارچه شهری تهران.

حاجی لو و همکاران (۱۳۹۷) تحلیلی بر عوامل موثر بر نظام مدیریت شهری تهران در راستای مدیریت یکپارچه نقش کلیدی مشارکت شهروندان در مدیریت یکپارچه شهری از دیدگاه پاسخ‌گویان می‌باشد.

مبانی نظری تحقیق

مدیریت، روش دست‌یابی به اهدافی است که برای سازمان در نظر گرفته شده است؛ اما برای ارائه تعاریف جامع می‌توان گفت که مدیریت به کار کردن با افراد و گروه‌ها برای رسیدن به مقاصد سازمان بیان می‌گردد (پاوس هاوس و کنت ایچ بلانچارد، ۱۳۷۱) مفهوم مدیریت شهری پس از دهه ۱۹۷۰ از سوی سازمان بین‌المللی برنامه مدیریت شهری بانک جهانی و مرکز سازمان ملل، جهت بهبود مدیریت رشد شهرها در کشورهای در حال توسعه به طور جدی مطرح شد. بر اساس اسناد منتشر شده از سوی کمیسیون سکونت‌گاه‌های انسانی سازمان ملل در سال ۱۹۹۳، اهداف مدیریتی شهری شامل الف: ارتقاء شرایط کار و زندگی همه ساکنان شهر با توجه ویژه به کسانی که موقعیت پایین‌تری در برآوردن نیازها و حفاظت از حقوق و شئون خود دارند؛ ب: تشویق توسعه اقتصادی و اجتماعی پایدار؛ ج: حفاظت از محیط کالبدی می‌شود (رضازاده، ۱۳۹۳).

مدیریت یکپارچه شهری عبارت است از برعهده گرفتن نقش فعال در توسعه، مدیریت و هماهنگ‌سازی منابع شهری برای دست‌یابی به اهداف توسعه شهری و پاسخگویی به نیازهای شهروندان (لطیفی، ۱۳۸۸: ۴۱) مدیریت شهری یکپارچه و هماهنگ به مرکزیت شهرداری و نهادهای ذیربط (اعم از دولتی و عمومی) تحت نظارت و سیاست‌گذاری محلی شورای شهر، الگوی عمومی مورد نظر در تدوین وظایف شهرداری‌هاست. بدون این وحدت و هماهنگی بین سازمانی کارایی و اثربخشی اقدامات و منابع صرف شده برای اداره امور شهری و توسعه آن به شدت مورد سوال و شک است. در همین چارچوب جامعیت فضایی و عملکردی شهرداری‌ها و مدیریت شهری در هدایت و کنترل تمام فضای شهر و حیات شهری ضرورت اصولی است (کاضمیان و همکاران، ۱۳۹۰)

جدول ۱ - مولفه‌ها و شاخص‌های مدیریت یکپارچه شهری

مولفه‌ها	شاخص‌ها
هماهنگی	وجود هماهنگی میان مراکز اخذ تصمیم‌های کلیدی و اساسی سازمان
	وجود هماهنگی میان مراکزی که اقدام به تصویب برنامه‌ها می‌کنند
	وجود هماهنگی میان اقدامات و فعالیتهای اجرایی مشترک میان سازمانهای متولی امور شهری
	وجود هماهنگی میان سازمانهای متولی امور شهری

میزان کیفیت نظام پیشنهادهای کارکنان سازمان	حکمرانی خوب
میزان کیفیت نظام پیشنهادهای شهروندان	
وجود جلساتی برای تبادل دانش و تجربیات	
در دسترس قرار دادن اهداف، طرحها و صورتهای مالی سازمان برای شهروندان	
ارائه اطلاعات عملکردی، به موقع، عینی و به طور شفاف	
تدوین بیانیهای رسمی از سوی سازمان برای تشریح انواع تصمیماتی که از سوی مدیر اجرایی و کارگزاران اتخاذ شده برای کاربران و همچنین ذینفعان سازمان	
مشارکت شهروندان، در طراحی پروژه ها، برنامه ها و اقدامات	
گزارش عملکرد سازمان به شهروندان	
گزارش عملکرد سازمان به نهادهای ذیصلاح	
گزارش عملکرد سازمان به سرمایه‌گذاران غیردولتی و تشکلهای کاری	
وجود سازوکارهای پاسخگویی برای شهروندان	
مسئولیت پذیری سازمان در قبال ذینفعان خود	
میزان اهمیت سازمان به اجرای قوانین و مقررات در تصمیم‌گیریها و اجرای امور	
در اختیار قرار دان تمامی امکانات به کارکنان، جهت توانمندی در برخورد با مشکلات	هم پایانی
وجود اهداف بلندمدت مشترک میان سازمانهای متولی امور شهری	
وجود اهداف بلندمدت همراستا میان سازمانهای متولی امور شهری	
وجود مجموعه اقدامات و فعالیتهایی اجرایی در راستای چشم انداز سازمان	وحدت فرماندهی
وجود یک کانون رهبری فرا سازمانی برای سامان دادن به پراکندگی مدیریت امور شهری	
وجود یک مرکز برنامه ریزی و تصمیمگیری فرا سازمانی برای این سازمان و سایر سازمانهای متولی امور شهری	
وجود همبستگی سازمانی بین مدیران سازمانهای متولی امور شهری، در رابطه با اقدامات اجرایی	انسجام
وجود همبستگی بین مدیران و کارکنان این سازمان	
وجود همبستگی بین این سازمان و سایر سازمانهای متولی امور شهری	
متعهد بودن کارکنان نسبت به امور اجرایی مربوط به شهر	
بستر سازی	بستر سازی
وجود قانونی و حقوقی زیرساختهای	

وجود زیرساخت‌های مناسب ارتباطی (پهنای باند، اینترنت، اینترنت، تلفن و...)...	تعامل
مناسب بودن وضعیت زیرساخت اطلاعاتی (GIS, MIS, RIS, ...)	
وجود تعامل بین این سازمان با سایر سازمان‌های متولی امور شهری	ساختاری تشکیلاتی
ایجاد شرایطی برای ایجاد تعامل مؤثر با شهروندان	
وجود تنوع شغلی و کاری در سازمان	
مشارکت کارکنان در تصمیم‌گیری‌های سازمانی	
اخذ تصمیم‌های مهم در سازمان با استفاده از فرایند بحث عمومی	
مشارکت کارکنان در تصمیم‌گیری‌های سازمانی	
وجود خطوط گزارش دهی و روابط رئیس و مرئوس واضح و روشن	
وجود روش‌های انجام کار از پیش تعریف و تعیین شده	
نظارت دقیق در خصوص رعایت آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌ها	
وجود دیدگاه کل‌گرایانه در مواجهه با مسائل پیچیده شهری در سازمان	
وجود دیدگاه مشترکی میان اقدامات کاری سازمان‌های متولی امور شهری	
نزدیکی دیدگاهها و اهداف سازمان‌های متولی امور شهری	

(مأخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۱)

در دهه‌های گذشته با رابطه خطی و رابطه علت و معلول تا حد نسبتاً دقیق می‌توانست به پیش‌بینی‌های مطلوب در آینده دست یابد ولی اکنون این مسئله به راحتی امکان‌پذیر نمی‌باشد برای فائق آمدن بر این مسئله تکنیک‌های زیادی جهت کشف آینده ظهور کرده‌اند که از جمله آنها رویکرد آینده‌نگاری است. این رویکرد با شناسایی عوامل تأثیرپذیر و تأثیرگذار اقدام به ترسیم چشم‌انداز می‌کند. در زمینه مدیریت یکپارچه شهری با شناسایی شاخص‌ها و رابطه آنها با یکدیگر استخراج می‌شوند و سپس متناسب با متغیرها راهکارها و مناسب با آن در راستای مدیریت یکپارچه شهری می‌توان برنامه‌ریزی کرد (سنایی و همکاران، ۱۳۹۹).

روش تحقیق

تحقیق پیش‌رو از نظر روش توصیفی و تحلیلی است و برای جمع‌آوری و تکمیل اطلاعات از مطالعات اسنادی (کتابخانه‌ای) و پیمایشی (پرسشنامه) جامعه آماری این پژوهش ۳۵ نفر که از این میان کارشناسان ادارات و سازمان‌های دولتی و مابقی صاحب‌نظران، خبرگان و متخصصان در پژوهش می‌باشند و در تبیین شاخص‌های تأثیرگذار و تأثیرپذیر و برای ارزیابی عوامل داخلی و خارجی تأثیرگذار بر مدیریت یکپارچه سازمان‌های دولتی شهر تهران از طریق تحلیل مدیریت یکپارچه نهادهای دولتی از روش MIC MAC استفاده شد. ابزار گردآوری اطلاعات شامل پرسشنامه می‌باشد که به صورت

محاسبات ماتریس متقاطع در آینده پژوهی توسط نرم افزار mic mac تحلیل اثرات و میزان ارتباط میان متغیرها با حوزه‌های مربوطه توسط خبرگان بررسی می‌گردد. میزان اثرات بین ۰ تا ۳ سنجیده می‌شود. ۰ به منزله بدون تاثیر، ۱ به منزله تاثیر ضعیف، ۲ به منزله تاثیر متوسط و در نهایت عدد ۳ به منزله تاثیر زیاد است. که در نهایت متغیرها به صورت رتبه‌بندی و استخراج عوامل کلیدی صورت می‌گیرد.

جدول ۲ - تناظر اعداد کلامی در ماتریس

۰	۱	۲	۳
بدون تاثیر	تاثیر ضعیف	تاثیر متوسط	تاثیر زیاد

(مأخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۱)

مدل میک مک جهت انجام محاسبات پیچیده ماتریس متقاطع در آینده پژوهی طراحی شده است. روش این نرم افزار بدین گونه است که ابتدا متغیرها و مؤلفه‌های مهم در حوزه مورد نظر را شناسایی کرده و سپس آن‌ها را در ماتریسی مانند تحلیل اثرات وارد نموده و میزان ارتباط میان این متغیرها با حوزه مربوطه توسط خبرگان، تشخیص داده می‌شود. متغیرهای موجود در سطرها بر متغیرهای موجود در ستون‌ها تاثیر می‌گذارند. پس بدین ترتیب متغیرهای سطرها، تاثیرگذار و متغیرهای ستون‌ها، تاثیرپذیر هستند (روحانی، ۱۳۹۴). یکی از ویژگی‌های این مدل مشخص نمودن اثر گذاری و تاثیرپذیری متغیرهاست که به شکل تاثیرات مستقیم (MDI) تاثیرات مستقیم بالقوه (MPDI) تاثیرات غیر مستقیم (MII) تاثیرات غیر مستقیم بالقوه (MPII) در آینده می‌باشد.

گام اول: ایجاد ماتریس معیارها است.

گام دوم: امتیاز دهی ماتریس‌ها توسط کارشناسان نسبت هر عامل به یکدیگر که اثرات برای آن محاسبه می‌شود.

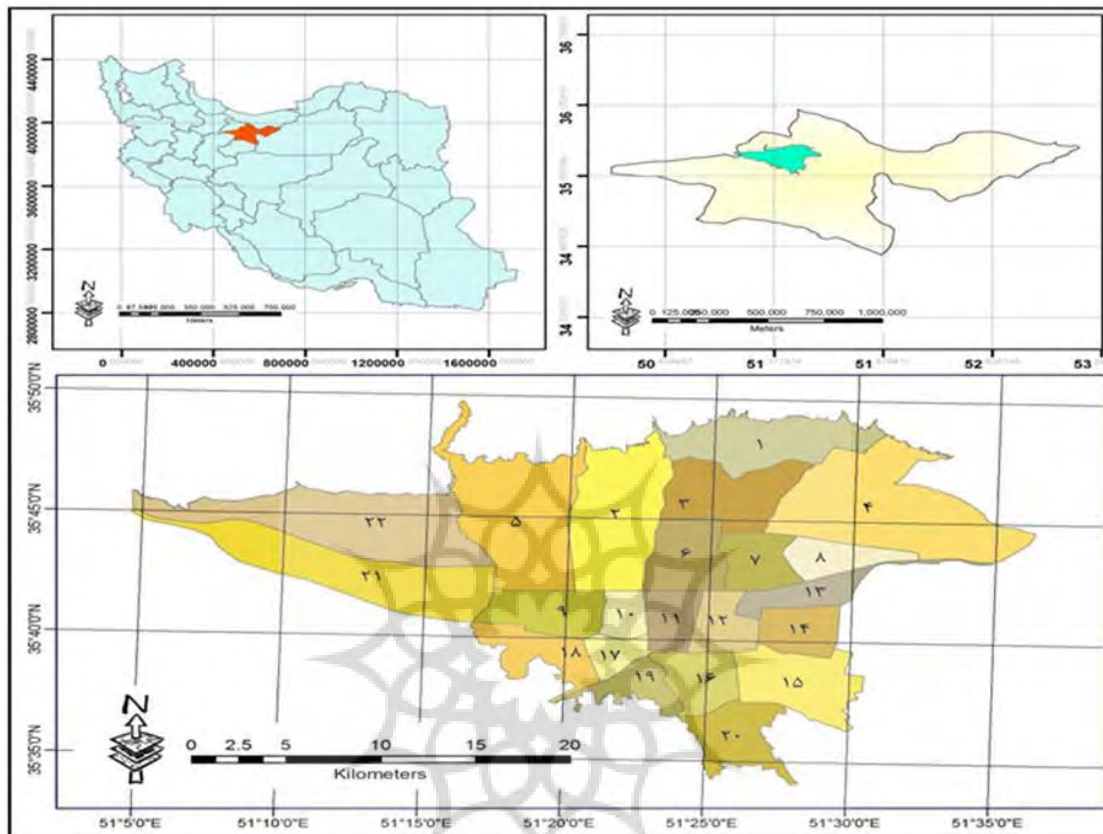
گام سوم: محاسبه سوپر ماتریس‌ها توسط نرم افزار

گام چهارم: گزارش گیری نهایی

قلمرو جغرافیایی تحقیق

شهر تهران با وسعتی حدود ۷۳۰ کیلومتر مربع بین ۳۵ درجه و ۳۴ دقیقه تا ۳۵ درجه و ۵۹ دقیقه عرض شمالی و ۵۱ درجه و ۵ دقیقه تا ۵۱ درجه و ۵۳ دقیقه طول شرقی واقع شده است. ارتفاعات جنوبی البرز مرکزی، شمال و شمال شرقی تهران را در بر گرفته و از سمت غرب دشت ساوجبلاغ در جنوب کوه‌های منطقه ری و بی‌بی شهربانو و دشت‌های منتهی به کویرنمک این شهر را محصور کرده‌اند. شهر تهران از شمال به شهرستان شمیرانات از شرق به شهرستان دماوند، از جنوب به شهرستان‌های ورامین، ری و اسلامشهر و از غرب به شهرستان‌های شهریار و کرج محدود می‌شود. شهر تهران به ۲۲ منطقه ۱۳۴ ناحیه و ۳۷۴ محله تقسیم شده است. وسیع‌ترین منطقه شهری تهران منطقه ۴ با ۷۳ کیلومتر مربع و پس از آن منطقه ۵ با ۵۹ کیلومتر مربع در مرتبه بعد قرار دارد و در مقابل کم وسعت‌ترین مناطق شهر تهران مناطق ۱۰ و ۱۷ با ۸ کیلومتر مربع هستند. جمعیت شهر تهران و مناطق ۲۲ گانه برابر با ۸۷۳۷۵۱۰ نفر است و در میان مناطق شهر تهران بیشترین

جمعیت مربوط به منطقه با بیشترین جمعیت مربوط به منطقه ۴ با ۸۶۵۴۶۷ نفر و پس از آن منطقه ۵ با ۸۴۸۴۳۳ نفر بوده است و کمترین جمعیت به منطقه ۲۲ با ۱۴۰۵۶۷ نفر به خوداختصاص داده است.

شکل ۱ - نقشه موقعیت استان، شهرستان و مناطق ۲۲ گانه شهرداری تهران، ۱۴۰۱

یافته‌ها

۱- تبیین شاخص‌های تأثیرگذار و تأثیرپذیر مدیریت یکپارچه نهادهای دولتی از روش MIC MAC در این قسمت شاخص‌های تأثیرگذار و تأثیرپذیر مدیریت یکپارچه نهادهای دولتی، توسط روش MIC MAC مورد ارزیابی و بررسی قرار می‌گیرند. در ابتدا لیستی مولفه‌ها و شاخص‌های تأثیرگذار بر مدیریت یکپارچه نهادهای دولتی تهیه می‌گردد.

شکل ۲ - شاخص‌های تأثیر گذار و تأثیر پذیر مدیریت یکپارچه نهادهای دولتی (مآخذ: نگارندگان، ۱۴۰۱)

در ادامه تشکیل ماتریس تأثیرات مستقیم (MDI) می‌باشد. این ماتریس در برگیرنده متغیرهای ساختاری سیستم می‌باشد که در ستون‌ها و سطرهای جدول مربوطه جای گرفته‌اند. ماتریس تأثیرات مستقیم روابط مستقیم بین متغیرهای یک سیستم را توصیف می‌کند. برای پر کردن جداول مربوطه از قانون زیر استفاده می‌شود. میزان اثرات بین ۰ تا ۳ سنجیده می‌شود. ۰ به منزله بدون تأثیر، ۱ به منزله تأثیر ضعیف، ۲ به منزله تأثیر متوسط و در نهایت عدد ۳ به منزله تأثیر زیاد است.

جدول ۳ - تناظر اعداد کلامی در ماتریس

۰	۱	۲	۳
بدون تأثیر	تأثیر ضعیف	تأثیر متوسط	تأثیر زیاد

(مآخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۱)

نحوه پر کردن جدول بدین شکل است که کارشناسان در جلسات دلفی و یا جلسات مشابه میزانی را برای تأثیر متقابل متغیرها در نظر می‌گیرند که این میزان با پارامترهای فوق مشخص می‌شود.

جدول ۴ - ماتریس تاثیرات مستقیم شاخص‌های تأثیر گذار و تأثیر پذیر مدیریت یکپارچه نهادهای دولتی

۱۲: زیرساخت اطلاعاتی:	۱۱: زیرساخت‌های ارتباطی	۱۰: شفافیت و پاسخگویی	۹: ساختارهای نظارتی:	۸: طرح‌های توسعه شهری	۷: پایداری زیست محیطی:	۶: کانون رهبری فراسازمانی	۵: هماهنگی و تعامل بین	۴: مشارکت	۳: قوانین مدیریت یکپارچه	۲: کارایی و اثربخشی	۱: پایداری اقتصادی و اجتماعی
۰	۰	۲	۰	۰	۲	۰	۰	۱	۱	۱	۰
۰	۱	۱	۲	۰	۲	۲	۲	۲	۱	۰	۳
۱	۱	۰	۰	۲	۰	۰	۱	۱	۰	۰	۱
۲	۱	۱	۱	۱	۲	۱	۱	۰	۱	۲	۲
۲	۱	۲	۱	۱	۲	۰	۰	۲	۲	۲	۳
۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۰	۰	۲	۱	۰	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۲
۰	۰	۱	۰	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۱	۱	۰	۱	۲	۲	۱	۱	۱	۰	۰	۲
۰	۰	۰	۱	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۳

(مأخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۱)

براساس روش مطالعات انجام شده که در بالا اشاره شد، ۱۲ متغیر به عنوان عوامل مؤثر مدیریت یکپارچه حریم نهادهای دولتی در شهر تهران و با روش تحلیل اثرات متقابل ساختاری با نرم‌افزار MICMAC برای استخراج عوامل اصلی تأثیرگذار بر مدیریت یکپارچه نهادهای دولتی شهر تهران، تحلیل شدند/ براساس تعداد متغیرها، ابعاد ماتریس 12×12 بود. تعداد تکرارها را دو بار در نظر گرفته شد و درجه پرشدگی ماتریس $61/25$ که نشان‌دهنده ضریب متوسطی می‌باشد که طبیعی به نظر می‌رسد.

جدول ۵ - تحلیل اولیه داده‌های ماتریس اثرات متقابل

شاخص	ابعاد ماتریس	تعداد تکرار	تعداد صفرها	تعداد یک	تعداد دو	تعداد سه	جمع	درجه پرشدگی
مقدار	۱۲	۲	۵۴	۵۱	۳۱	۸	۹۰	61/25%

(مأخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۱)

از مجموع ۹۰ رابطه قابل ارزیابی در این ماتریس، ۵۴ رابطه عدد صفر، ۵۱ رابطه عدد یک، ۳۱ رابطه عدد دو، ۸ رابطه عدد سه بوده است. از طرف دیگر ماتریس براساس شاخص‌های آماری با دو بار چرخش داده‌ای از مطلوبیت و بهینه‌شدگی ۱۰۰ درصد برخوردار بوده که حاکی از روایی بالای پرسشنامه و پاسخ‌های آن است. در ادامه برای تحلیل کلی محیط سیستم و در نهایت برای شناسایی پیشران‌ها و عوامل کلیدی مؤثر به بررسی پلان تأثیرگذاری و تأثیرپذیری متغیرها و هم‌چنین به بررسی رتبه‌بندی و میزان جابه‌جایی متغیرها پرداخته شد.

جدول ۶ - درجه مطلوبیت و بهینه‌شدگی ماتریس

چرخش	تأثیرگذاری	تأثیرپذیری
۱	%۹۶	%۹۴
۲	%۱۰۰	%۱۰۰

(مأخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۱)

شیوه توزیع و پراکنش متغیرها در صفحه پراکندگی، حاکی از میزان پایداری و یا ناپایداری سیستم است. در حوزه روش تحلیل اثرات متقابل ساختاری با نرم‌افزار MICMAC در مجموع دو نوع از پراکنش تعریف شده است که به نام سیستم‌های پایدار و سیستم‌های ناپایدار معروف هستند. در سیستم‌های پایدار پراکنش متغیرها به صورت L انگلیسی است، یعنی برخی متغیرها دارای تأثیرگذاری بالا و برخی دارای تأثیرپذیری بالا هستند. در سیستم‌های پایدار مجموعاً سه دسته متغیر قابل مشاهده است:

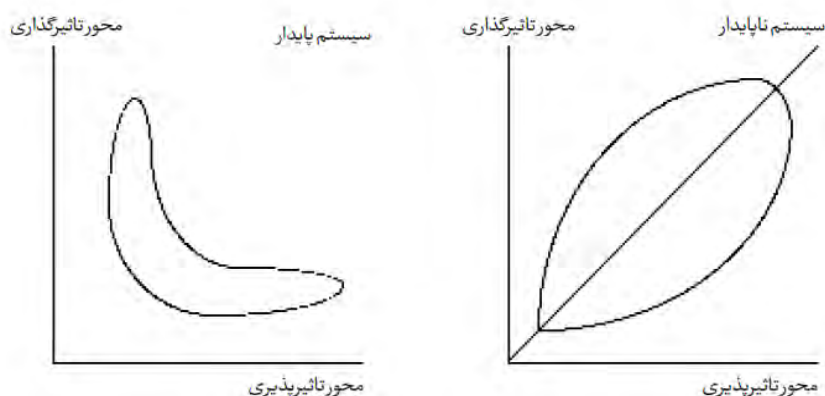
الف: متغیرهای بسیار تأثیرگذار بر سیستم (عوامل کلیدی) ب: متغیرهای مستقلج: متغیرهای خروجی سیستم (متغیرهای نتیجه).

در این سیستم جایگاه هر یک از عوامل کاملاً مشخص و نقش آن نیز به وضوح قابل ارائه است. در مقابل در سیستم‌های ناپایدار وضعیت پیچیده‌تر از سیستم‌های پایدار است. در این سیستم، متغیرها در حول محور قطری صفحه پراکنده هستند و متغیرها در بیشتر مواقع حالت بینابینی از تأثیرگذاری و تأثیرپذیری را نشان می‌دهند که ارزیابی و شناسایی عوامل کلیدی را بسیار مشکل می‌نماید/با این حال در این سیستم نیز راه‌هایی ترسیم شده است که می‌تواند راهنمای گزینش و شناسایی عوامل کلیدی باشد.

سیستم‌های ناپایدار نیز متغیرهای زیر قابل مشاهده است: متغیرهای تأثیرگذار، متغیرهای دو وجهی (متغیرهای ریسک و

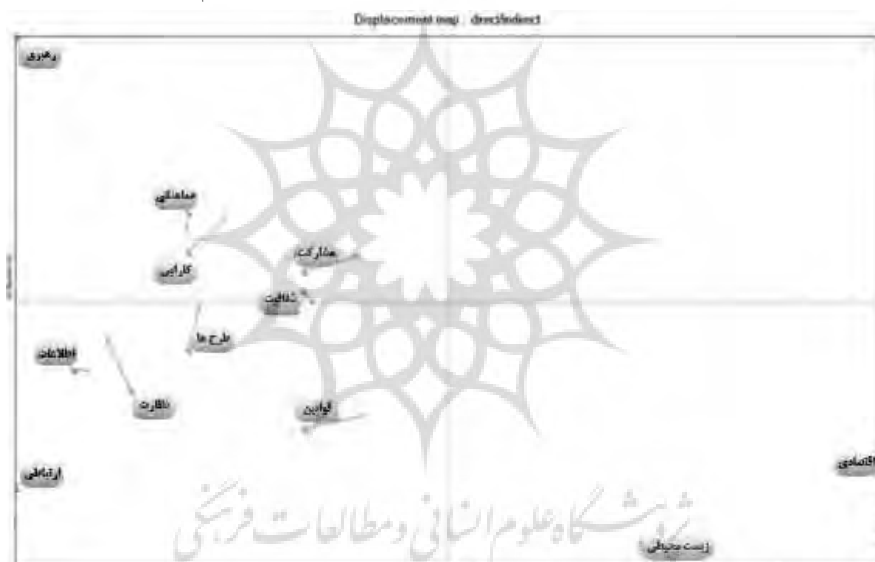
متغیرهای هدف)، متغیرهای تنظیمی، متغیرهای تأثیرپذیر یا نتیجه سیستم و متغیرهای مستقل (شکل ۳)

آنچه از وضعیت صفحه پراکندگی عوامل مؤثر مدیریت یکپارچه شهر تهران می‌توان فهمید، وضعیت ناپایداری سیستم است. بیشتر متغیرها در اطراف محور قطری صفحه پراکنده‌اند. به غیر از چند عامل محدود که نشان می‌دهند دارای تأثیرگذاری بالایی در سیستم هستند، بقیه متغیرها از وضعیت تقریباً مشابهی نسبت به یکدیگر برخوردارند.

شکل ۳ - الگوی سیستم پایدار و ناپایدار (مأخذ: نگارندگان، ۱۴۰۱)

در قسمت بعد پراکنش متغیرها در پلان تأثیرگذاری و تأثیرپذیری می‌آید در این قسمت نمونه‌ای از گراف‌های ثابت در تحلیل، و نیز وضعیت قرارگیری هر عامل در مپ با توجه به پلان تأثیرگذاری و تأثیرپذیری در نرم‌افزار نمایش داده می‌شود.

شکل ۴ - پراکنش متغیرها در پلان تأثیرگذاری و تأثیرپذیری

در نهایت نحوه توزیع متغیرها براساس طبقه‌بندی آنها می‌آید. در بررسی و گزارش دهی نهایی از تمامی عوامل دخیل جدول تأثیرگذار، تأثیرپذیر، تنظیمی و مستقل به ترتیب الویت به شرح جدول ذیل می‌باشد.

جدول ۷ - نحوه توزیع متغیرها براساس طبقه‌بندی آنها

متغیر	طبقه بندی
کانون رهبری فراسازمانی، هماهنگی و تعامل بین سازمان‌ها، مشارکت سازمان‌ها و شهروندان، کارایی و اثربخشی و شفافیت و پاسخگویی	عوامل تأثیرگذار
قوانین مدیریت یکپارچه	عوامل تنظیمی
پایداری اقتصادی و اجتماعی، پایداری زیست محیطی	عوامل تأثیرپذیر
زیرساخت‌های اطلاعاتی، زیرساخت‌های ارتباطی، ساختارهای مناسب نظارتی و طرح‌های توسعه شهری	عوامل مستقل

(مأخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۱)

شاخص‌های تأثیرگذار مدیریت یکپارچه نهادهای دولتی شهر تهران، به ترتیب عبارتند از: کانون رهبری فراسازمانی، هماهنگی و تعامل بین سازمان‌ها، مشارکت سازمان‌ها و شهروندان، کارایی و اثربخشی و شفافیت و پاسخگویی می‌باشند. شاخص‌های تأثیرپذیر تأثیرگذار مدیریت یکپارچه نهادهای دولتی شهر تهران، به ترتیب عبارتند از: پایداری اقتصادی و اجتماعی، پایداری زیست محیطی می‌باشند.

نتیجه‌گیری و پیشنهادات

نظام مدیریت شهری به منظور کاستن از مسائل و مشکلات رو به فزونی شهرنشینی در جستجوی راه‌های تسهیل و بهبود اداره امور شهرها است. در واقع امر، مدیریت یکپارچه به مدیریت خودسرانه و تک رو و تک محور گفته نمی‌شود، بلکه در این مدیریت، کلیه دستگاه‌ها و نهادهای فعال در سطح شهر باید همیار و همسو مدیریت شهری گام بردارند و در نهایت به مدیریت شهری به هم‌اندیشی و دریافت نظرات مختلف نسبت به اتخاذ تدابیری هوشمندانه اقدام می‌کند. سیستم مدیریت یکپارچه شهری در کلان‌شهر تهران واقع تجمیع سازمان‌های غیردولتی (شهرداری و شورای شهر) و خدمات ۲۳ ارگان شامل مخابرات، آب، برق، گاز، پلیس راهنمایی و رانندگی، آموزش و پرورش، بهداشت و درمان، دانشگاه‌ها، کمیته امداد، میراث فرهنگی، دارایی و ... در حوزه خدمات شهری با مدیریتی واحد است که به آنها اجازه می‌دهد تا دید بازتری نسبت به سیاست‌گذاری، تصمیم‌سازی، اجرای پروژه‌ها و نظارت بر آنها داشته باشد اعمال قدرت مدیریت شهری در چگونگی استقرار و اداره شهرها بر حسب گونه‌های فرهنگی و ساختار اجتماعی - سیاسی جوامع پدیدار می‌شود.

در این تحقیق در تبیین شاخص‌های تأثیر دار و تأثیرپذیر مدیریت یکپارچه نهادهای دولتی از روش MIC MAC استفاده شد نتایج نشان داد که شاخص‌های تأثیرگذار مدیریت یکپارچه سازمان‌های دولتی با رویکرد آینده‌نگری در کلان شهر تهران، به ترتیب عبارتند از: کانون رهبری فراسازمانی، هماهنگی و تعامل بین سازمان‌ها، مشارکت سازمان‌ها و شهروندان، کارایی و اثربخشی و شفافیت و پاسخگویی می‌باشند. شاخص‌های تأثیرپذیر تأثیرگذار مدیریت یکپارچه سازمان‌های دولتی با رویکرد آینده‌نگاری در کلان شهر تهران، به ترتیب عبارتند از: پایداری زیست محیطی می‌باشند. مهم‌ترین راهبردهای تحقق‌پذیری مدیریت یکپارچه کلان‌شهر تهران با رویکرد آینده‌نگاری عبارتند از: اصلاح و بازآرایی تشکیلات و روابط میان سازمانی عناصر ذیربط در سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری شهری و ارتقای ابزارها و امکانات مورد نیاز جهت تحقق یکپارچگی در سیاست‌گذاری شهری.

با توجه به یافته‌های تحقیق پیشنهاداتی جهت مدیریت یکپارچه سازمان‌های دولتی با رویکرد آینده‌نگری ارائه می‌گردد:

- ایجاد تفکر سیستمی یادداشتن دیدگاه کل‌نگر در مواجهه با مسائل پیچیده شهری.
- قانون‌گذاری برای تمرکززدایی منابع مالی و قدرت سیاسی از حکومت مرکزی به سطوح محلی.
- اصلاح بسترها و امکانات درون و برون سازمانی بین نهادهای مختلف دخیل در امر مدیریت یکپارچه شهری.

- ایجاد هماهنگی بین سازمان‌های متولی امور شهری از طریق ایجاد مراکزی برای تصمیم‌های کلیدی و اساسی سازمان ایجاد منابع در آمدی پایدار برای شهرداری‌ها واقع در کلان‌شهرها.
- تشکیل شورای هماهنگی جهت هماهنگی بین سازمان‌های دولتی و عمومی.
- تشکیل کمیته نظارت بر اجراء امور سازمان‌های دولتی و عمومی در حوزه مدیریت شهری.
- مشخص کردن حوزه وظایف هر کدام از سازمان‌های دولتی و عمومی به طور دقیق و واضح.
- اصلاح بسترها و امکانات تعاملات درون و برون سازمانی بین نهادهای دولتی و عمومی در امور شهری.
- ایجاد یک مرکز هماهنگ کننده سیاست‌ها، مصوبات و برنامه‌ریزی شهری.
- بازنگری در جایگاه دولت و تحول ساختاری آن در ارتباط با مدیریت شهری.
- تبدیل شهرداری‌ها به یک نهاد فرابخشی در شهرها.
- تقویت و توسعه شوراها در سطوح مختلف شهری از سطح محله‌ای تا سطح مناطق شهرداری.
- تقویت و توسعه NGOها، PVOها و CBOها ایجاد زیرساخت‌های قانونی مدیریت یکپارچه شهری و تحول در قوانین و مقررات شهری.
- گسترش دایره فعالیت شهرداری در حیطه مسائل مختلف شهری.
- ارزیابی و سنجش عملکرد سازمان‌ها دولتی و عمومی و مسئولان آنها.

منابع

- آشتیانی عراقی، مجیدرضا؛ سرور، رحیم؛ زیویار، پروانه و نصرالله فلاح تبار (۱۳۹۹). تحقق مدیریت یکپارچه شهری با تاکید بر نقش و قدرت بازیگران سطوح مختلف مدیریت شهری در شهر تهران، فصلنامه علمی پژوهش و برنامه‌ریزی، سال ۱۱، شماره ۴۰.
- اصلانی، احسان؛ شهریاری، کمال‌الدین؛ ذبیحی، حسین (۱۴۰۱). تحلیل شاخص‌های موثر بر ایجاد نظام مدیریت یکپارچه شهری در یک شهر میراث جهانی (مورد پژوهی: شهر تاریخی یزد)، فصلنامه برنامه‌ریزی توسعه شهری و منطقه‌ای، دوره ۷، شماره ۲۰.
- اربابی سبزواری، آزاده؛ علیجانی، رضا (۱۴۰۰). تبیین جایگاه مدیریت یکپارچه شهری در تحقق مولفه‌های حکمروایی خوب، همایش الگوهای نوین مدیریت کسب و کار، دوره ۴.
- حاجی لو، زهرا؛ ارغان، عباس؛ درباباری، سیدجمال‌الدین و فرهودی، رحمت‌اله (۱۳۹۷). تحلیلی بر عوامل موثر بر نظام مدیریت یکپارچه شهری، فصلنامه علمی و پژوهشی جغرافیا (برنامه‌ریزی منطقه‌ای)، سال نهم، شماره ۱.
- رهنمایی، محمدتقی، مدیری، مهدی، خدشاهی، علی (۱۴۰۰). بررسی عوامل یکپارچگی مدیریت کلان‌شهر تهران: چالش‌ها و راهبردها، فصلنامه علمی و پژوهشی جغرافیا و برنامه‌ریزی منطقه‌ای، سال یازدهم، شماره ۳.
- روحانی، آرش (۱۳۹۴). کاربرد نرم‌افزار میک مک در آینده پژوهی، نشر آرنا.

سنایی، سولماز؛ عزت پناه، بختیار؛ سرور، رحیم (۱۴۰۰). ظرفیت شناسی تحقق پذیری مدیریت یکپارچه شهری با رویکرد آینده نگاری مطالعه موردی کلان شهر تهران، فصلنامه جغرافیا، شماره ۶۶.

کاظمیان، غلامرضا؛ میرعابدینی، سیده زهره (۱۳۹۰). آسیب شناسی مدیریت یکپارچه شهری در تهران از منظر سیاست گذاری و تصمیم گیری شهری، نشریه هنر های زیبا، شماره ۴۶.

طیفی، رغلامرضار (۱۳۸۸). مدیریت شهری در ایران، محدودیت ها و چالش ها، فصلنامه علوم اجتماعی، شماره ۲۷.

محمدی، کاوه (۱۳۸۷). مدیریت شهری یکپارچه و اهداف ایران ۱۴۰۰، ماهنامه شهرداری، شماره ۹۲.

Alrawi A, K, Shuoorq, SQ. (2022) Urban management of city centers the road to the sustainable development, IOP conference series: earth and environmental science.

Chakrabarty, B.K. (2001) "Urban Management; Concepts, Principles, Techniques and." Cities; 18(5): 331-345.

Medeiros E, Zwet VD. (2020) sustainable and integrated urban planning and governance in metropolitan and medium -sized cities, sustainability; 12(15).

Sahabi, F, toktam, H. (2020) A Comparative Study of the Role of Integrated Urban - Management in Local Economic Development: A Case Study of Iran and South Africa, Creative City Design; 3(1).

Taghawai, A.A., Tajdar, R. (2009) "An Introduction to Good Urban Governance in an Analytical Approach \ M, Journal of Urban Management; 23: 45-58.

Wolfram, M. (2017) Grassroots niches in Urban contexts: exploring Governance - InNovationsfor sustainable development in Seoul, Urban Transitions Conference, Shanghai, ProcediaEngineering; 198: 622-641.

Ziari, K, Behzadfar M. (2021) A Pattern for an Integrated Urban Development Management System Using an Urban Planning Approach (Case study: Bandar Abbas), Space Ontology International Journal; 10(4).

Investigating the Feasibility of Integrated Management of Government Organizations with a Foresight Approach Case Study: Greater Tehran

Seyed Pouyamid Masoudi¹, Yousef Ali Ziyari^{2*}, Hamidreza Jodaki³

1. Ph.D. student, Department of Geography and Urban Planning, Qeshm International Branch, Islamic Azad University, Qeshm, Iran
2. Associate Professor, Department of Geography and Urban Planning, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran
3. Assistant Professor, Department of Geography and Urban Planning, Islamshahr Branch, Islamic Azad University, Islamshahr, Iran

Abstract

Today, cities, especially megacities, are facing various problems that the traditional urban management has lost its efficiency. To solve the problems, achieving sustainable urban development requires an integrated urban management. The multiplicity of management and incoherence of the government organizations in charge of city affairs is one of the most important challenges of the management of the metropolis of Tehran. The aim of the present study is to investigate the feasibility of integrated management. The government organizations of Tehran metropolis, the approach is prospective, applied-developmental research, and its method is descriptive and analytical. Data collection is using library and field studies, and the statistical community consists of a group of urban managers and experts in urban studies in Tehran. The matrix based on statistical indicators with two rotations of data has 100% desirability and optimization, which indicates the high validity of the questionnaire and its answers, and what can be understood from the page coverage of the effective factors of the integrated management of government organizations in the metropolis of Tehran, the instability of the system is. The results of the research show that the effective indicators of the integrated management of government organizations and the future performance of the city of Tehran are, respectively: the center of extra-organizational leadership, coordination and interaction between organizations, the participation of organizations and citizens, efficiency and effectiveness, and transparency and accountability. The governmental organizations of future-proofing in the metropolis of Tehran are: economic sustainability, environmental sustainability, respectively.

Keywords: Integrated urban management, Government organizations, Foresight, Tehran metropolis.